

MERJA LÄTTILÄ

JA SINÄ TOIT
APPELSIINEJA

Ja sinä toit appelsiineja

Merja Lättilä

Ja sinä toit appelsiineja

Merja Lättilä: Eikö Suomi olekaan saari? Erilaiset muistel-
mat. 2014

Merja Lättilä: Isäntyttö. 2021

© 2022 Merja Lättilä

Kannen suunnittelu: Tuija Käki-Lahtinen

Sisuksen taitto: Arja Suikkanen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6177-9

*"Kun olen valinnut aiheen, kirjoitan siitä kaiken mitä keksin.
Kun kaikki on sanottu, kirja on valmis."*

Jukka Viikilä, Taivaallinen vastaanotto s. 151

Keskeiset henkilöt

Markku Isotalo, asianajaja

Kaija Isotalo, Markun vaimo, o.s. Tuomisto ja veljensä Martti/Mara Tuomisto

Mirja Isotalo, Markun äiti, sairaanhoitaja - eronnut miehestään

Antti Isotalo, Markun isä

Luokkatoverit puolisoineen:

Liisa Kannisto

Eino Kirjavainen, maanviljelijä ja vaimonsa Maija

Ilona Piitulainen, o.s. Haapala, opettaja ja ex-miehensä Tapani ja poikansa Erkki

Kai Etelävuori, kauppias

Eini Kilpeläinen, yrittäjä, os. Kumpula, miehensä Ville

Poliisit Lahdessa:

Ritva Arvetvuori, rikoskomisario

Jussi Koli, konstaapeli

Kuopio tammikuussa 2019

Sää on mitä surkein. Ajokeli mitä karmein. Isot märät räntähiutaleet lät-sähtävät raskaina maahan. Maantiellä autot roiskuttavat toinen toistensa päälle märkää likaista loskaa. Pahimpia ovat rekkojen ohitukset, kun tuulilasinpyyhkijöiden teho ei tahdo riittää pitämään ikkunoita puhtaina. Välillä nopeus putoaa jopa kolmeenkymmeneen kilometriin tunnissa, kun näkyvyys heikkenee. Normaalisti harmaita hiuksia tuottavista ja stressiä nostattavista nopeuskameroistakaan ei nyt ole minkäänlaista pelkoa. Ajomatka Saariselältä Kuopioon on kaiken kaikkiaan kurja. Isällä ja pojalla ei ole paljon yhteisiä puheenaiheita, enimmäkseen he istuvat hiljaa. Poika kuuntelee musiikkia kuulokkeista, isä taas radiosta. Tunnelma on apea. Väsymys painaa molempia. Vielä enemmän kuitenkin harmittaa loman osittainen epäonnistuminen. Siitä ei kuitenkaan puhuta ääneen. Sen vain tuntee.

Ei ole sää Kuopioon saavuttaessa yhtään sen parempi. Illan jo pimettyä pysähtyy hopeanharmaa Honda Kalevankadulle kerrostalon eteen. Autosta kömpii puolitokkurassa pitkänhuiskea Erkki Piitulainen, 14 v. Hän ojentelee käsiään ja potkii jalkojaan suoraksi ja vetää nopeasti kevyen kuviodun untuvatakin päälleen. Sinisen pipon ja nahkahanskat hän kaivaa takapenkiltä ja työntää taskuihin. Takana on yli kymmenen tunnin ajomatka. Hän palaa kotiin isänsä kanssa Lapissa viettämältään joululomalta. Kun Erkki on jotenkuten saanut takin puettua, hän siirtyy takaluukun luo, avaa sen ja ottaa sieltä ison painavan Ikea-kassin. Hänen isänsä Tapani puolestaan nostaa suksiboksista lumilaudan ja sukset. Kaikki kannetaan puolijuoksua räntäsateessa ulko-oven eteen. Sitten isä ja poika halaavat toisiaan, jäykästi.

Erkki painaa ovisummeria ja pitää samalla suksiaan pysytyssä toi-sella kädellä. Hän odottaa, että summeri soisi ja hän voisi vain vetäistä oven auki. Ääntäkään ei kuulu. Hän painaa toisen kerran, nyt hieman

pidempään. Ei vieläkään mitään. Lopulta hän laittaa sukset nojaamaan ovenkarmiin. Hän kaivaa kassin sivutaskusta avaimet. Harmistuneena tästä ylimääräisestä vaivasta hän avaa alaoven. Hän joutuu käymään ulko-ovella kaksi kertaa saadakseen kaikki tavarat hissiin. Viidennessä kerroksessa sama rumba, mutta päinvastoin. Kun hän on vaivoin saanut avattua kotioven hän heittää tavarat eteisen lattialle ja manailee itseksensä. On turha huutaa äitiä, kun jo alaovella oli selvää, ettei kotona ole ketään. Hänen vanhempansa ovat eronneet. Äiti ja Erkki olivat jääneet vanhaan tilavaan asuntoon isän muutettua eron jälkeen pois.

Erkki ei malta riisua ennen niin muodikkaita mutta nyt jo linttaan astuttuja kuukenkkiä. Hän ei välitä, vaikka lattiaan jää märät, loskaiset jäljet. Hän heittää takin olohuoneen tuolille ja kiertää kaikki huoneet. Hän ei havaitse mitään merkkiä siitä, että äiti olisi tullut omalta lomaltaan kotiin Thaimaasta. Olihan postiluukun alla isossa pinossa kahden viikon lehdet ja posti.

Tilanteesta hämmentyneenä hän heittäytyy sängylleen istumaan, nojaa seinään, ottaa kännykän ja näppäilee siihen isän numeron. Isä vastaa melkein saman tien, hän on juuri nousemassa autosta ja kantamassa omia tavaroitaan rappukäytävään.

- Iskä hei, milloin äidin piti palata! Muistatko? ihmettelee Erkki.
- Miten niin. Eikö hän ole kotona? vastaa isä hämmästyneenä.
- Ei täällä ole kukaan käynyt ainakaan kahteen viikkoon.
- Odotas nyt. Hänen piti lentää joulukuun 19. vai oliko se 20. päivä ja olla kaksi viikkoa. Eli hänen pitäisi olla jo Suomessa, tullut 3. tai 4. päivä. Tänään on, niin, jo viides päivä. Oletko soittanut hänelle?
- Olen yrittänyt, mutta automaatti vastaa vain, että ”valitsemaanne numeroon ei juuri nyt saada yhteyttä”.
- Ehkä hän on jäänyt jonkun tuttavansa luo Helsinkiin. Yritä kohta uudestaan. Kyllä hän varmaan vastaa. Tai sitten hän on junassa matkalla. Niissä ei aina yhteys pelaa.
- Joo, mutta täällä ei oo mitään ruokaa. Enkä mä halua olla yksin. Eikä mulla oo rahaakaan.
- No, tule sitten tänne minun luokseni siksi aikaa kunnes hän tulee. Ota taksi niin minä maksan sen täällä.
- Ok, mä tuun.

Erkki kuulee isänsä äänestä sen, että tämä tilanne ei isää miellytä. Vaikka isän asunto on vain pieni kolmio, niin Erkillä on oma pieni huone myös siellä. Avioerolapsena hän asuu vuorotellen molempien vanhem-

piensa luona. Hän on saanut itse päättää, miten haluaa järjestää asumisen. Suurimman osan ajasta hän haluaa asua kuitenkin äitinsä kanssa. Ja vain tarvittaessa isänsä luona. Isä on päätökseen tyytyväinen, sillä hänen ja poikansa välit eivät ole, eivätkä ole olleet kovin läheiset eivätkä lämpimät.

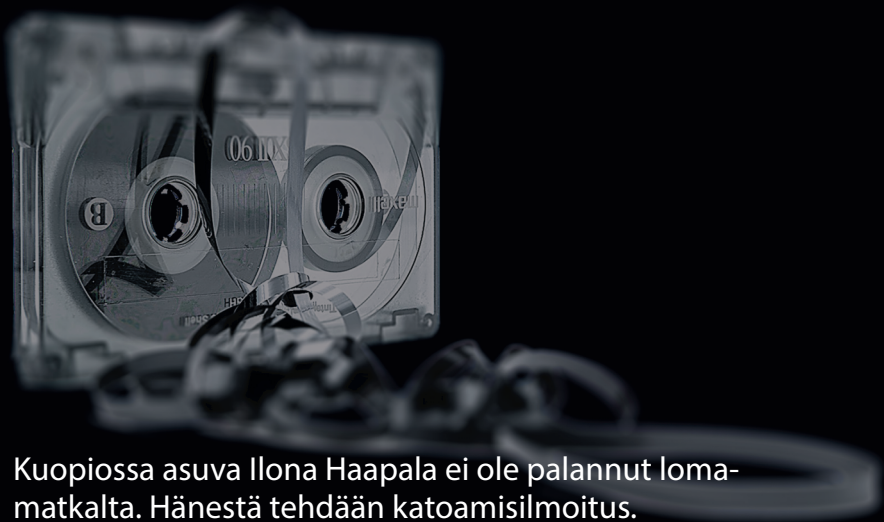
Isän luona

Erkki tilaa taksin ja ajaa isän luo. Hän näpyttelee kännykkään äidin numeron kerta toisensa jälkeen tavoittaakseen tämän puhelimella. Mutta aina sama vastaus, ”ei saada yhteyttä”. Myös Tapani-isä yrittää tavoittaa ex-vaimoaan Ilonaa. Turhaan.

Tapania tämä tilanne harmittaa ja tympii ihan erityisesti. Kukaan ei osaa sanoa milloin Erkin äiti Ilona Haapala palaa kotiin ja kuinka kauan Erkki joutuu asumaan isänsä luona. Tästä syystä Tapani peruu varmuuden vuoksi kutsun, jonka hän oli esittänyt uudelle naisystävälle Kaarinalle. Tarkoitus oli, että tämä olisi Lapin matkan jälkeen tullut muutamaksi päiväksi hänen luokseen Kuopioon. Nyt siitä ei tule mitään. Asunto on sen verran pieni, että siellä yhteentörmäykset ovat liian todennäköisiä.

Tämänhetkisen tilanteen huomioiden on rauhan säilymisen vuoksi parasta, että vain Erkki on isänsä kanssa asunnossa. Lapissa oli eri juttu. Vuokramökki oli iso ja tilaa runsaasti. Mutta sielläkin näki, että Kaarina ja Erkki eivät tulleet toimeen keskenään. Molemmat karttelivat toisiaan ja ollessaan yhdessä nälvivät toisilleen. Kaarina ei ollut tottunut lapsiin, eikä etenkaan teini-ikäisiin poikiin. Erkki taas ei hyväksynyt Kaarinaa. Tämä käyttäytyi hänen mielestään pitkin tummine hiuksineen kuin parempikin diiva, joka yritti määrätä ei vain Erkin tekemisiä ja aika-tilauja vaan myös heidän kaikkien yhteisiä menoja. Erkki ihmetteli, että isä ei sanonut Kaarinalle vastaan, vaan hyväksyi kaikki, mitä tämä ehdotti. Hänen mielestään isä oli Kaarinan tossun alla, niin kuin oli ollut äitinsä Ilonankin tossun alla. Erkki ihmetteli, miten ihmeessä isä oikein onnistui löytämään ja hyväksymään aina samanlaisia päällepäsmäreitä.

Saariselällä Tapani tunsi useinkin olevansa puun ja kuoren välissä yrittäessään tyydyttää kaikkien kolmen toiveita ja tarpeita. Siellä hän päätti, että tämä matka jäisi ensimmäiseksi ja viimeiseksi, jossa mukana olisi hänen poikansa ja naisystävänsä, kuka tämä sitten kulloinkin olisi.

Kuopiossa asuva Ilona Haapala ei ole palannut loma-
matkalta. Hänestä tehdään katoamisilmoitus.
Kadonneesta viimeisin havainto on tehty Lahdessa.

Tutkimusta johtaa siellä rikoskomisario Ritva Arvetvuo.
Hän haluaa selvittää mikä rooli katoamisessa on asian-
ajaja Markku Isotalolla, jonka kotitalon eteen taksi oli
Haapalan tuonut.

Arvetvuo yllättyy, kun hänelle selviää, että Isotalon nimi
esiintyy vaimon ja kahden luokkatoverin kuolemiin liit-
tyvissä onnettomuuksissa.

Tutkimuksesta ei tule helppo ja se keskeytyy, mutta
jatkuu yllättävän löydön jälkeen. Alkuperäinen tutkimus
laajenee. Mutta mitä löytö ratkaisee?

